

Scholengroep Nijmegen

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

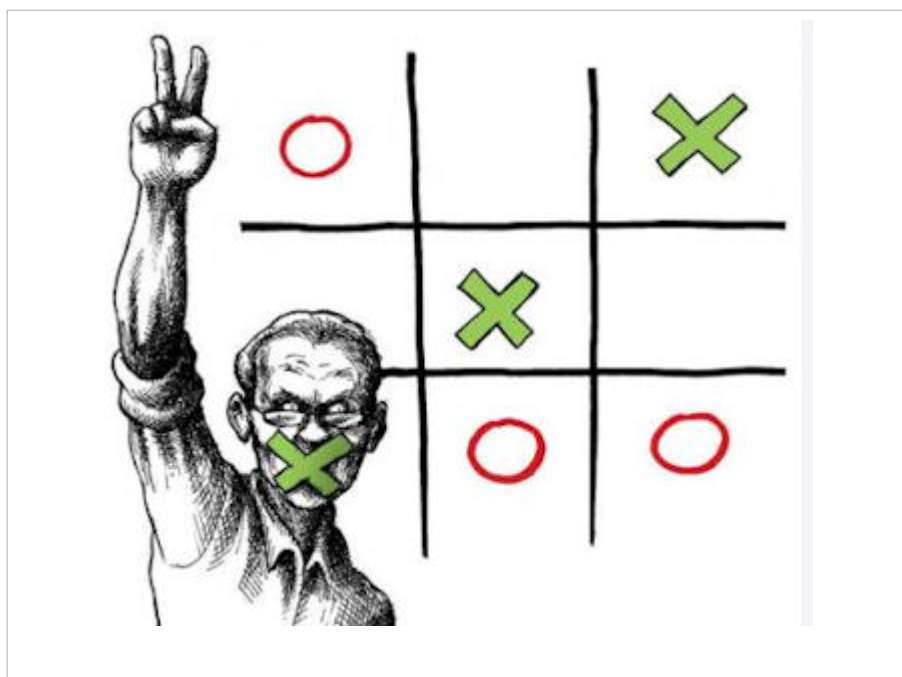

Scholengroep Nijmegen

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Lang leve de democratie en de verkiezingen!

Weg met de dictatuur!
BASISSCHOOL GROEPEN 7/8

Democratie en dictatuur

	Democratie	Dictatuur
Kenmerken	Het volk heeft veel invloed op de regering.	Het volk heeft geen invloed.
Regering	<p>Regering door het volk. Omdat je niet met miljoenen mensen tegelijk kunt regeren, wijzen mensen via verkiezingen vertegenwoordigers aan. Deze vertegenwoordigers kunnen van tijd tot tijd worden herkozen of door anderen vervangen worden.</p> <p>Er is een scheiding tussen:</p> <ul style="list-style-type: none"> * mensen die de wetten maken * mensen die ervoor zorgen dat de wetten worden nageleefd * mensen die anderen bestraffen als ze een wet hebben overtreden 	<p>Een regering waarbij één persoon of een kleine groep de macht heeft. In een dictatuur vinden er ook vaak verkiezingen plaats, maar die zijn niet vrij en niet eerlijk.</p> <p>Er is géén scheiding tussen het maken en het controleren van de wetten en wie straffen geeft bij overtredingen.</p>
Aftreden	In een democratie zijn er op vaste tijden verkiezingen (in Nederland om de vier jaar). Na elke verkiezing komt er een nieuwe regering.	<p>Een dictator treedt niet af en kun je niet makkelijk wegsturen.</p> <p>Een dictator gaat pas weg als hij de macht verliest door een staatsgreep of als het verzet zo groot wordt dat hij de steun van zijn leger verliest.</p>

1. Wetten zijn regels waar iedereen zich aan moet houden. Geef een regel die geldt in jullie klas. Wie heeft die klasregels vastgesteld?
2. Vul de ontbrekende gegevens aan:

Wie maakt de wetten?	De volksvertegenwoordigers (Tweede Kamer)
Wie zorgt ervoor dat de wetten worden nageleefd?	
Wie bestraft anderen als ze een wet overtreden?	

3. Welke dictator herken je van de foto?
4. Wat kan Amnesty doen tegen dictators?

Lang leve de democratie en de verkiezingen!

HAN

Han woont in Noord-Korea, dat is een buurland van China. In Noord-Korea is één man de baas, hij heet Kim Jong-Un.

De vader van Han is journalist, hij schrijft voor de krant. Maar hij mag niet zomaar alles opschrijven wat hij wil. Kim Jong-Un en de regering bepalen wat er op het journaal komt, wat er in kranten wordt geschreven en wat er op websites staat.

Er zijn bijna nooit verkiezingen in Noord-Korea. En als die er wel zijn kun je maar op één persoon stemmen. Je kunt voor of tegen stemmen. Maar een tegenstem wordt gezien als verzet en kan ernstig bestraft worden. Als je het niet eens bent met de overheid moet je uitkijken dat je niet in de gevangenis komt.

Na de verkiezingen schrijft de vader van Han trots in de krant dat 100% van de bevolking weer vóór heeft gestemd.

BRITT

Britt woont in Zweden, in een huis met een hele grote tuin. De regering van Zweden heeft een plan gemaakt om een nieuwe snelweg aan te leggen, dwars door de tuin van de ouders van Britt. De regering heeft de familie van Britt geld aangeboden in ruil voor de tuin.

Maar de vader van Britt is het er niet mee eens. Samen met zijn burens dient hij een bezwaar in bij de rechter. De rechter gaat uitzoeken of de overheid wel zomaar een snelweg mag aanleggen.

Ook schrijft Britts vader een brief naar de krant waarin hij zegt dat de snelweg een slecht idee is. Slecht voor het milieu, en zonde van de natuur in Zweden. De volgende dag zijn er verkiezingen. Iedereen ouder dan 18 jaar mag stemmen.

Britts vader en moeder gaan naar het stembureau. Ze kunnen kiezen uit verschillende partijen en personen. Ze hoeven aan niemand te vertellen op wie ze hebben gestemd. Maar Britt weet het wel: haar ouders stemmen altijd op de milieupartij.

5. Welke overeenkomsten zie je tussen beide verhalen? En welke verschillen?
6. Han woont in een dictatuur/democratie, dit kun je weten omdat...

Britt woont in een dictatuur/democratie, dit kun je weten omdat...

Mensenrechten en grondrechten

Er zijn bijna 200 landen in de wereld en bijna alle landen zijn lid van de Verenigde Naties. Om lid te worden van de VN moet een land beloven zich te houden aan de *Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM)*.

Niet elk land houdt zich aan de mensenrechten. Dagelijks vindt er wel ergens in de wereld een mensenrechtenschending plaats. Dat gebeurt niet alleen in dictaturen. Ook in democratische landen vinden er mensenrechtenschendingen plaats. Wél kun je zeggen dat in een dictatuur er vaker mensenrechtenschendingen plaats vinden. En vaak zijn die veel ernstiger, omdat de daders niet gestraft worden. Sterker nog: in een dictatuur is de regering vaak zelf degene die de mensenrechten schendt.

De VN vragen de landen om de mensenrechten op te nemen in de belangrijkste wetten van hun land, de grondwet.

Grondrechten en mensenrechten lijken op elkaar, maar er zijn wel degelijk verschillen:

Mensenrechten	Grondrechten
<p>De mensenrechten gelden voor alle landen die lid zijn van de Verenigde Naties. En dat zijn zo'n beetje alle landen van de wereld.</p> 	<p>Geldt voor de mensen van één land.</p>
<p>Mensenrechten gelden dus voor alle mensen, overal ter wereld.</p>	<p>De Nederlandse grondrechten gelden dus alléén voor Nederland.</p>
<p>Mensenrechten zijn opgenomen in de <i>Universele Verklaring van de Rechten van de Mens</i>. Een verklaring is niet meer dan een mooie belofte. Als een land zich niet aan deze verklaring houdt, kun je niet naar de rechter stappen.</p>	<p>Grondrechten zijn opgenomen in de grondwet. Van de grondwet zijn allerlei wetten afgeleid. Als een land zich niet aan deze wetten houdt, kun je naar de rechter stappen!</p>

Grondwetten lijken vaak op de mensenrechten, maar je moet soms wel goed lezen om te zien dat de teksten over hetzelfde gaan.

Een voorbeeld:

In de mensenrechten staat in artikel 4: 'Slavernij is verboden'. Dat staat niet in de Nederlandse grondrechten. Toch is slavernij in Nederland ook verboden. Want in artikel 15 van de grondrechten staat: 'Iedereen heeft recht op vrijheid'.

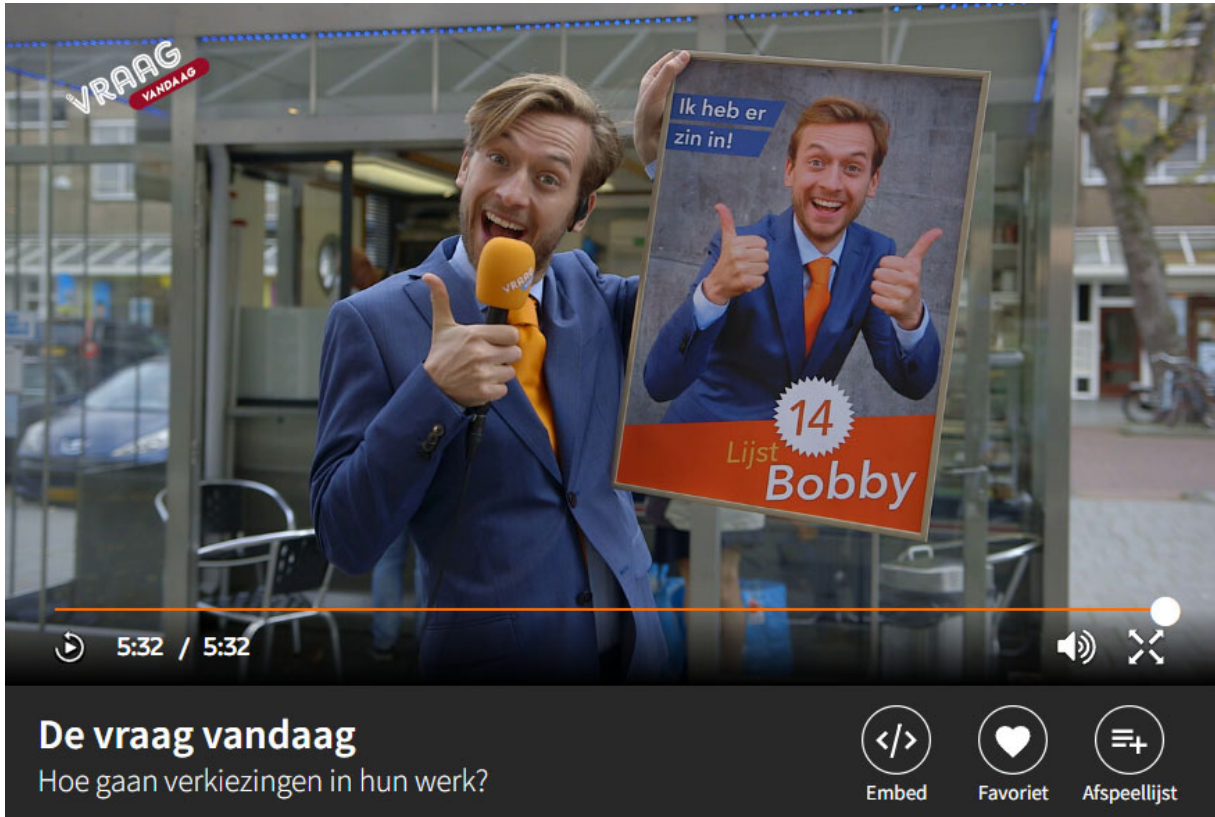

7. Noem enkele mensenrechten die we nog niet genoemd hebben.

Hoe gaan verkiezingen in hun werk?

We spreken over een democratie als alle volwassenen hun regering via verkiezingen kunnen kiezen.

Hoe verkiezingen in hun werk gaan, zie je in dit filmpje van SchoolTV:

8. Vul in de woordspin hierboven in. Welke woorden of zinnen passen bij de term 'Eerlijke verkiezingen'?
9. De presentatrice Joyce stelt een vraag die je bij eerlijke verkiezingen eigenlijk niet kunt stellen. Het antwoord van Bobby kun je bij eerlijke verkiezingen ook niet geven. Om welke vraag en welk antwoord gaat dat?

Eerlijke verkiezingen

We kijken bij Bobby wat hij te vertellen heeft over hoe eerlijke verkiezingen werken:

10. Welke zaken voor eerlijke verkiezingen noemt Bobby die we niet genoemd hebben bij de woordspin op de vorige pagina?

De Grote Democratie-Dictatuur-en-Verkiezingen-Quiz

Als afsluiting van de les spelen we met jullie de Grote Democratie-Dictatuur-en-Verkiezingen-Quiz.

De GDDV-Quiz is een afvalquiz. Je krijgt steeds een vraag met twee mogelijke antwoorden: het ene antwoord hoort bij het symbool 'groen'; het andere antwoord hoort bij het symbool 'rood'.

Je krijgt twee kaarten, een groene en een rode. Je steekt steeds je hand op met het volgens jou goede antwoord: groen of rood.

Als je het goed hebt, blijf je staan. Als je het fout hebt, ga je zitten en doe je niet meer mee.

We stellen één vraag om er in te komen en om te kijken of jullie begrepen hebben hoe het werkt. Als je deze eerste vraag fout hebt, telt die mee.

Vanaf de tweede vraag gaan we voor het echie. Als je dan fout hebt, val je af en moet jhe gaan zitten.

GROEN

R O O D

Lesindeling

20 minuten	Democratie en dictatuur
15 minuten	Mensenrechten en grondrechten
15 minuten	Hoe gaan verkiezingen in hun werk?
10 minuten	Eerlijke verkiezingen
15 minuten	De Grote Democratie-Dictatuur-Quiz

We gebruiken twee filmpjes van SchoolTV

We vragen de docente om de filmpjes van tevoren al klaar te zetten:

- <https://schooltv.nl/video/de-vraag-vandaag-hoe-gaan-verkiezingen-in-hun-werk/>
- <https://schooltv.nl/video/de-vraag-vandaag-hoe-werken-eerlijke-verkiezingen/>

Democratie en dictatuur

Controleer goed of de leerlingen de drie verschillende 'machten' goed begrijpen. Je kunt het zelf nog even nalezen op https://nl.wikipedia.org/wiki/Trias_politica.

Je kunt beginnen met een oneerlijk iets en dankijken of de klas reageert. En waar staat het in dat die oneerlijkheid niet mag? In de klasregels?

Antwoorden

- 1) Kijk of de klasregels ergens hangen.
- 2) De regering met de ministers (uitvoerende macht). Naleving wordt ook aan de politie gegeven (met aan het hoofd: de minister van Justitie).
De rechters en officieren van justitie (wetgevende macht).
- 3) V.I.n.r.: Hitler (Duitsland tot 1945), Assad (Syrië), Jong-Un (Noord-Korea) en Poetin (Rusland).
- 4) Protesteren en brieven sturen.
- 5) Overeenkomsten: in beide landen zijn er verkiezingen / beide vaders schrijven naar de krant.

Verschillen:

HAN	BRITT
Één persoon heeft alle macht.	Het volk heeft de macht.
De overheid mag alles.	De overheid moet zich ook aan regels houden.
Geen verkiezingen of oneerlijke Verkiezingen.	Er zijn vrije verkiezingen.
Je moet uitkijken met wat je zegt.	Er is persvrijheid.
Er is geen vrijheid van meningsuiting.	Er is vrijheid van meningsuiting.
Je kan zomaar in de gevangenis gegooid worden	Iedereen heeft recht op een eerlijk proces

- 6) Han woont in een dictatuur, dit kun je weten omdat... (eigen invulling van de leerling)
Britt woont in een democratie, dit kun je weten omdat... (eigen invulling van de leerling)

Mensenrechten en grondrechten

We kijken naar mensenrechten en grondrechten en hun overeenkomsten.

Antwoorden

- 7) Iedereen is gelijkwaardig, iedereen heeft dezelfde rechten, iedereen heeft het recht om zich te ontwikkelen in een goede levensstandaard, iedereen heeft het recht om te leven in vrijheid en veiligheid, iedereen heeft recht op voldoende eten en water, niemand mag zomaar worden opgepakt zonder dat de familie weet waar die persoon gebleven is (verbod op verdwijningen), iedereen heeft recht op leven, iedereen heeft het recht op vrije meningsuiting, martelen is verboden, iedereen heeft het recht om te geloven, iedereen heeft het recht om te samenleven met wie hij wil, iedereen heeft recht om naar school te gaan

Hoe gaan verkiezingen in hun werk?

Bobby is zijn eigen partij begonnen. Zo laat hij zien wat je moet doen om te kiezen en gekozen te worden.

Antwoorden

- 8) Termen bij de woordspin die je kunt tegenkomen:

Je moet 18 zijn.

Iedereen die een Nederlands paspoort of ID-kaart heeft, mag stemmen.

Je mag kiezen en gekozen worden.

Je mag kiezen zonder dat iemand meekijkt en ziet waarop je stemt. Je stem is geheim.

Je mag maar één keer stemmen (= al in de woordspin) én maar op één persoon.

Je mag reclame voor jezelf of je partij (folder, krant, tv etc) maken.

Je hoeft niet alle antwoorden al te hebben, je vergelijkt de antwoorden van de leerlingen met wat in het tweede filmpje van Bobby naar voren komt.

- 9) Je mag niet vragen en niet weten wie er allemaal op je heeft gestemd, want dat is geheim. Pas na de verkiezingen is bekend hoeveel mensen op je gestemd hebben, maar je mag niet weten wie dat waren. Dat de moeder van Bobby op je gaat stemmen, is dus geheim en dat kan Bobby niet weten.

Eerlijke verkiezingen

Bobby laat in een stembureau hoe je kunt zien of de verkiezingen wel eerlijk gaan.

- 10) Vergelijk de antwoorden van de leerlingen en wat in het filmpje naar voren komt.

De Grote Democratie-Dictatuur-en-Verkiezingen-Quiz

De goede antwoorden staan in het vet. Als nog maar enkele leerlingen over zijn, kun je als laatste een schatting laten opschrijven. Winnaar en mensenrechtenspecialist is degene die er het dichtste bij is.

(Zie volgende pagina)

VRAAG	GROEN	ROOD
1 TESTVRAAG: Als je 18 jaar of ouder bent en er komen nieuwe verkiezingen, dan moet je verplicht gaan stemmen.	Waar	Niet waar
2 Democratie betekent letterlijk	Macht aan de politici	Macht aan het volk
3 In het stemhokje moet je je stem met een bepaald potlood invullen.	Dat doe je met een groen potlood	Dat doe je met een rood potlood
4 Hoeveel volksvertegenwoordigers heeft Nederland in de Tweede Kamer?	150	200
5 Hoe lang is in Nederland de regering aan de macht voordat er weer nieuwe verkiezingen zin?	4 jaar	5 jaar
6 Welk land heeft geen democratie	Noord-Korea	Zweden
7 Het aantal democratische landen is het afgelopen jaar	Gedaald Licht	Gestegen
8 Slavernij is verboden. In welke tekst vind je dat NIET?	In de mensenrechten	In de grondwet
9 Wie mag straffen uitdelen als je een wet hebt overtreden?	De rechters	De politie en de rechters
10 Er zijn meer democratieën dan dictaturen.	Waar	Niet waar

Schattingsvraag

Hoeveel politieke partijen doen mee aan de verkiezingen morgen (22 november): **26**

Als meer leerlingen hetzelfde aantal hebben, dan krijgen de overblijvers de tweede vraag:

Hoeveel politieke partijen deden er mee aan de verkiezingen van 2021? : 37

De mensenrechtenspecialist van (naam school) is:

**hij / zij
wist als enige alle vragen over
democratie, dictatuur en
verkiezingen goed te
beantwoorden,**

**naar waarheid opgetekend
door de gastdocent van
Amnesty International**

Datum